

spørgsmål af fælles interesse, som f. eks. spørgsmålet om bedre tilrettelægning af arbejdsprocesserne. På nogle områder har disse samarbejdsudvalg allerede vist sig at være et nyttigt middel til at forøge produktiviteten.

I denne forbindelse vil jeg gerne nævne, at den danske regering i slutningen af 1949 nedsatte et *produktivtetsudvalg* og en *arbejdsmarkedskommission*. *Produktivtetsudvalget*, der omfatter repræsentanter for arbejdere og arbejdsgivere, har til opgave at overveje metoder til at fremme industriens produktivitet. Udvalget har kun bestået en kort tid, men det tør forventes, at det ved behandling af de forskellige industriers forhold vil kunne stille forslag om forbedringer.

Arbejdsmarkedskommissionen, der er sammensat af repræsentanter for arbejdere og arbejdsgivere og for de store erhvervsorganisationer, har fået overdraget store opgaver inden for hele arbejdsmarkedets område. Kommissionens formål er at virke som rådgiver for regeringen i spørgsmål vedrørende hele beskæftigelsespolitikken og at behandle spørgsmål, der angår større bevægelighed på arbejdsmarkedet, lærlingeforhold etc., problemer, der alle har indflydelse på spørgsmålet om produktivitet.

Ved denne lejlighed vil jeg gerne gøre et par bemærkninger om *lønsystemets* indflydelse på produktiviteten. Jeg tror, jeg tør sige, at arbejds effektiviteten i Danmark ligger på et ret højt niveau, og dette skyldes uden tvivl den ret omfattende anvendelse af *akkordsystemet*. Det er interessant at lægge mærke til, at de danske arbejdere — i modsætning til arbejderne i mange andre lande — accepterede akkordsystemet på et ret tidligt tidspunkt. Denne ret udøgmatiske indstilling overfor spørgsmålet har i stor udstrækning bidraget til den danske arbejders forholdsvist store effektivitet.

I denne forbindelse vil jeg imidlertid gerne understrege, at det er af største vigtighed, at fastsættelsen af akkordsatser foregår på en rationel måde, og at der er en tilstrækkelig smidighed, som muliggør, at akkordsatserne tilpasses efter de skiftende produktionsforhold, forandringer i teknik, etc. En sådan større smidighed i fastsættelsen af akkordsatser er nødvendig, hvis dette lønsystem skal føre til den størst mulige arbejds effektivitet.

Jeg vil nu gerne gøre nogle bemærkninger om produktivitet og rationalisering i en speciel industri, nemlig *byggeindustrien*. I Danmark har der inden for denne industri været særligt stærkt behov for produktivitetsfremmende foranstaltninger, og der er i de seneste år gjort en indsats for at tilvejebringe forbedringer.

Medens rationaliseringen blev påbegyndt på et tidligere tidspunkt inden for andre industrielle områder, har byggefagene indtil fornylig anvendt produktionsformer, som har været anvendt lige fra meget gammel tid.

En af grundene til, at disse industrier i Danmark ligger noget tilbage hvad angår teknisk udvikling — og det er måske også tilfældet i andre lande — er den udbredte opfattelse, at byggeindustrien var en national industri uden udenlandsk konkurrence, og at de høje omkostninger derfor ikke ville påvirke vort økonomiske forhold til andre lande. Det kan måske siges, at både bygherrerne og arbejderne glemte „den tredje mand“, manden, som skal bo i huset, og som skal betale de høje byggeomkostninger.

Denne opfattelse er nu ved at forsvinde, og det er ved at blive almindeligt anerkendt, at byggefagenes økonomiske problemer ikke alene er et lokalt anliggende, der ikke har nogen indflydelse på landets internationale forbindelser. De høje byggepriser og det deraf følgende høje huslejeniveau er i virkeligheden en fare for hele industriens konkurrenceevne, idet udgifterne til bolig gennem pristal og lønkrav har indflydelse på omkostningsniveauet og som følge deraf også på eksportpriserne.